

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 59/24

Luxemburg, 22 maart 2024

Gerechtelijke statistieken 2023: bevestiging van de structurele stijging van het aantal zaken bij het Hof van Justitie

De gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie aan het Gerecht (waarvan de capaciteit de afgelopen jaren is verdubbeld) zal zorgen voor een evenwichtigere verdeling van de werklust tussen de twee rechterlijke instanties

Hof van Justitie

1. **Toename van het aantal rechtstreekse beroepen** (beroepen tot nietigverklaring en beroepen wegens niet-nakoming, onder meer op het gebied van het milieu) dat is ingediend bij het Hof van Justitie.
2. In prejudiciële aangelegenheden waren de in 2023 aan het Hof gestelde vragen het talrijkst op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (met name het **asielrecht**).
3. Geografische herkomst van de verzoeken om een prejudiciële beslissing:
  1. de rechterlijke instanties van alle lidstaten – zonder uitzondering – hebben zich het voorbije jaar tot het Hof van Justitie gewend, waaruit blijkt dat de dialoog „van rechter tot rechter” springlevend is;
  2. stijging van het aantal verzoeken dat afkomstig is van rechterlijke instanties uit **Bulgarije, Polen en Roemenië**.

Gerecht

3. De **drempel van 20 000 zaken die bij het Gerecht aanhangig zijn gemaakt sinds de oprichting ervan**, is overschreden.¹
4. Een toename van het aantal aanhangig gemaakte zaken kan onder meer worden geconstateerd op het gebied van **intellectuele eigendom** en op het gebied van het economisch en monetair beleid (onder meer het **bankrecht**).
5. **Toename van het aantal afgedane zaken** en behoud van een **bevredegende duur van de procedures** (18,2 maanden gemiddeld) dankzij een doeltreffend beheer van de zaken en de gevolgen van de verdubbeling van het aantal rechters.
6. **Toename van het aantal zaken dat is afgedaan door uitgebreide rechtsprekende formaties** van vijf rechters (123 zaken, dat wil zeggen +23 %).

Het aantal zaken dat in 2023 aanhangig is gemaakt bij de twee rechterlijke instanties, heeft voor het eerst in de geschiedenis van de instelling de symbolische drempel van 2 000 zaken overschreden. In dit totaal is echter een reeks van 404 in wezen identieke zaken opgenomen die in oktober 2023 zijn ingediend bij het Gerecht.² Als met deze zaken geen rekening wordt gehouden, is het aantal ingestelde beroepen weliswaar nog steeds zeer hoog, maar ligt het dicht bij het aantal van de voorgaande jaren (1 710 in 2022 en 1 720 in 2021).

Deze cijfers bevestigen dus de stijgende tendens van het aantal aanhangig gemaakte zaken die het voorbije

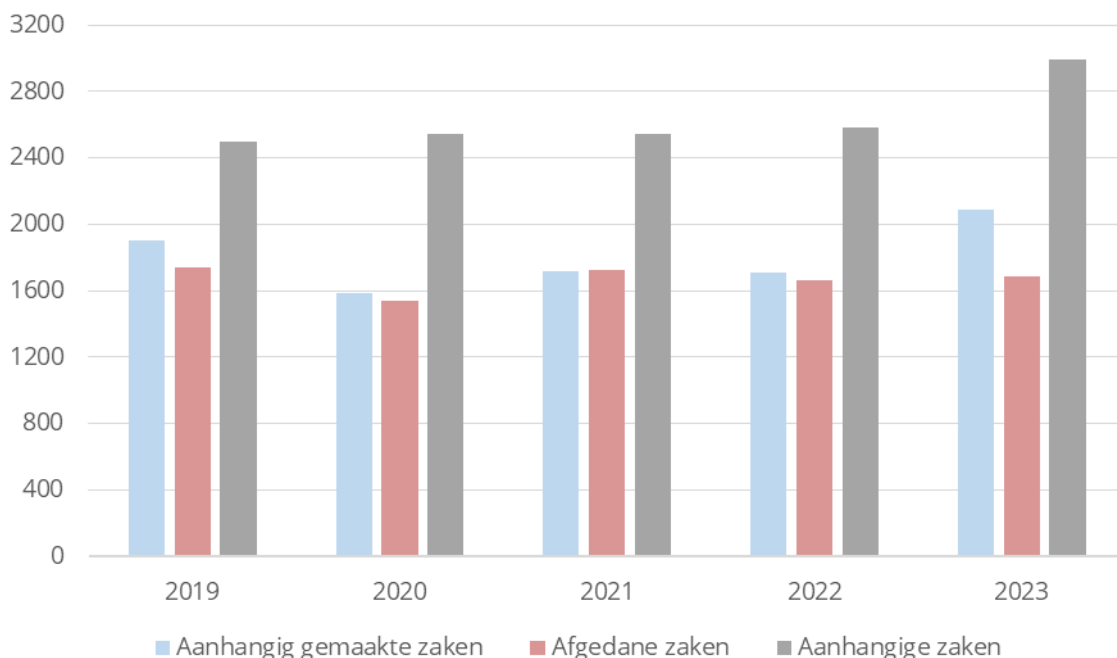
decennium kon worden geconstateerd. Het gaat duidelijk om een structurele stijging, in het bijzonder bij het Hof van Justitie.

Zo ontving het Hof van Justitie tussen 2014 en 2018 gemiddeld 723 zaken per jaar, terwijl het gemiddelde tussen 2019 en 2023 833 bedroeg, wat een gemiddelde stijging met 15 % is (110 zaken per jaar).

Wat het aantal behandelde zaken betreft, konden het Hof van Justitie en het Gerecht in totaal 1 687 zaken afdoen in 2023, een aantal dat lichtjes groter is dan het gemiddelde van de afgelopen jaren (1 667 zaken per jaar tussen 2019 en 2022).

Het aantal aanhangige zaken is op zijn beurt stabiel gebleven ten opzichte van de voorgaande jaren (wanneer de reeds vermelde 404 identieke zaken die aanhangig zijn gemaakt bij het Gerecht, buiten beschouwing worden gelaten).

Algemene ontwikkeling van de gerechtelijke werkzaamheden van de instelling 2019-2023

Algemeen overzicht	2019	2020	2021	2022	2023
Aanhangig gemaakte zaken	1 905	1 584	1 720	1 710	2 092
Afgedane zaken	1 739	1 540	1 723	1 666	1 687
Aanhangige zaken	2 500	2 544	2 541	2 585	2 990

Hof van Justitie

De statistieken van het voorbije jaar wijzen opnieuw op de **grote bedrijvigheid van het Hof van Justitie**. Zo zijn in 2023 821 zaken aanhangig gemaakt bij het Hof van Justitie (enkele zaken meer dan in 2022) en heeft het Hof van Justitie 783 zaken afgedaan (een aantal dat goed vergelijkbaar is met de voorgaande drie jaren). De gemiddelde

duur van de procedures bedroeg voor alle soorten zaken samen 16,1 maanden en het aantal aanhangige zaken bedroeg op 31 december 2023 1 149.

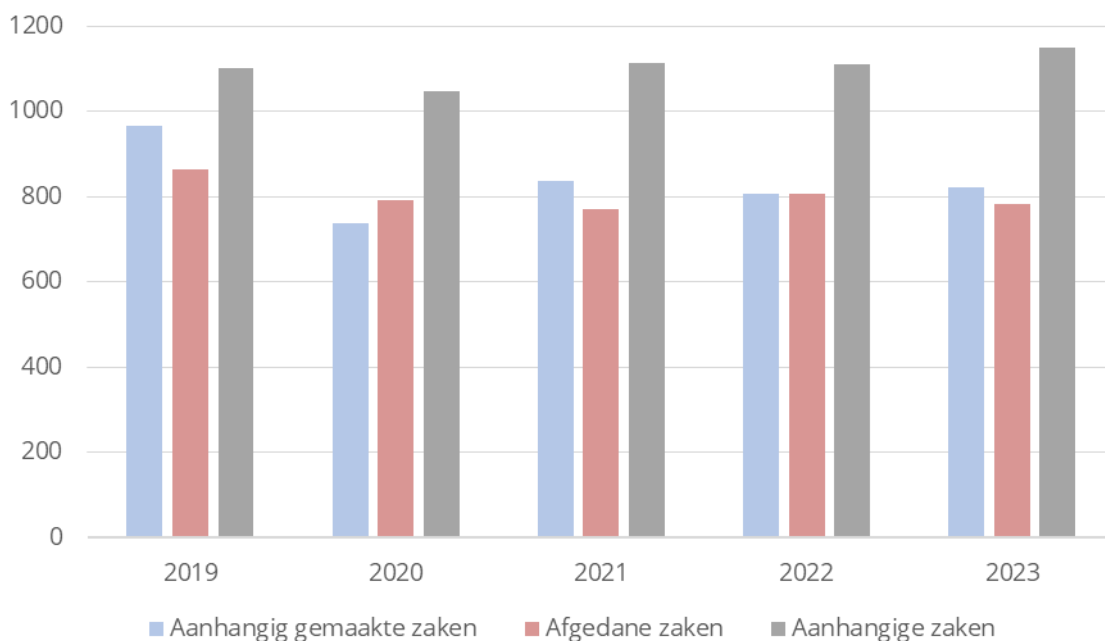
Ook de verdeling van de zaken volgens de aard ervan is over het algemeen beschouwd vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren: alleen al de prejudiciële verwijzingen en hogere voorzieningen vertegenwoordigen meer dan 90 % van alle zaken die aanhangig worden gemaakt bij het Hof van Justitie. **Een significante ontwikkeling waarop dient te worden gewezen, is de toename van het aantal rechtstreekse beroepen.** Terwijl dit aantal in 2021 een historisch dieptepunt had bereikt, met slechts 29 nieuwe zaken, bedroeg het in 2023 namelijk 60, wat meer dan een verdubbeling is. Deze stijging kan worden toegeschreven aan zowel de toename van het aantal beroepen tot nietigverklaring (8 ingestelde beroepen in 2023 tegenover slechts 2 in 2022) – waarbij het afgelopen jaar één lidstaat (Polen) alleen al zeven beroepen heeft ingesteld tegen handelingen van de Uniewetgever (op het gebied van milieubescherming en energie-efficiëntie) – als de toename van het aantal beroepen wegens niet-nakoming. Wat dit laatste betreft, heeft de Commissie in 2023 besloten om meerdere parallelle inbreukprocedures in te stellen tegen bepaalde lidstaten, onder meer op het gebied van het **milieu**.

In prejudiciële aangelegenheden waren de in 2023 aan het Hof van Justitie gestelde vragen het talrijkst op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (82), waarbij de meeste vragen betrekking hadden op de uitlegging van de regels inzake het asielrecht en de regeling inzake internationale bescherming. Net zoals in 2022 zagen tal van prejudiciële vragen op belastingen (53), consumentenbescherming (52) en vervoer (40).

Tijdens de laatste maanden van 2023 vonden er onderhandelingen plaats over het wetgevingsverzoek dat het Hof van Justitie in november 2022 aan het Europees Parlement en de Raad heeft gedaan om **aan het Gerecht de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie over te dragen op zes specifieke gebieden [de belasting over de toegevoegde waarde (btw), de accijnzen, het douanewetboek, de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, de compensatie voor en bijstand aan passagiers bij vertraging of annulering van vervoersdiensten of bij instapweigering, en het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten]**, en om de werkingssfeer van het in mei 2019 in werking getreden mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht uit te breiden.

De heer Koen Lenaerts, president van het Hof van Justitie van de Europese Unie, wijst in dit verband op het volgende: „*Het Hof van Justitie zal zich zo meer kunnen toeleggen op zijn kerntaken als constitutionele en hoogste rechterlijke instantie van de Unie. Zoals in de afgelopen jaren gaan de zaken die voor het Hof worden gebracht namelijk vaak over gevoelige thema's zoals het behoud van de waarden van de rechtsstaat in de context van nationale hervormingen van de rechterlijke macht, asiel- en immigratiebeleid, bescherming van persoonsgegevens en toepassing van de mededingingsregels in het digitale tijdperk, bestrijding van discriminatie en milieu-, energie- en klimaatproblematiek.*”

Werkzaamheden van het Hof van Justitie in het algemeen: aanhangig gemaakte, afgedane en aanhangige zaken (2019-2023)

Algemeen overzicht	2019	2020	2021	2022	2023
Aanhangig gemaakte zaken	966	737	838	806	821
Afgedane zaken	865	792	772	808	783
Aanhangige zaken	1 102	1 047	1 113	1 111	1 149

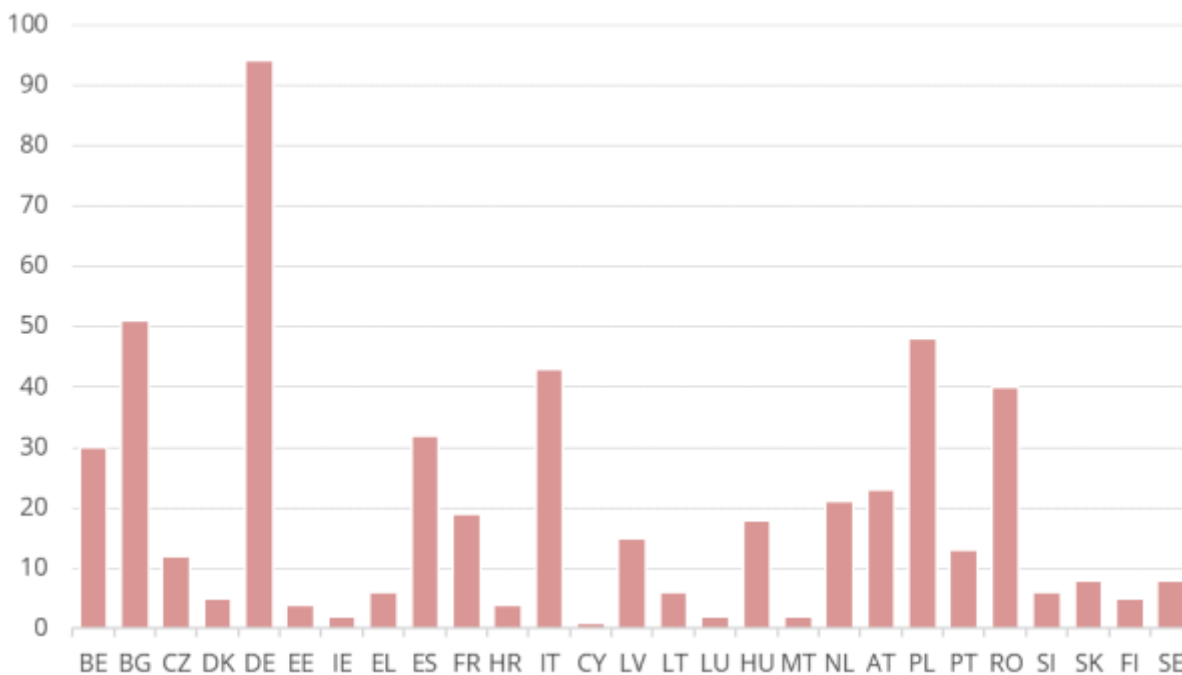
Wat de geografische herkomst van de bij het Hof van Justitie in 2023 ingekomen verzoeken om een prejudiciële beslissing betreft, kan worden vastgesteld dat vorig jaar de rechterlijke instanties van **alle lidstaten – zonder uitzondering – zich tot het Hof van Justitie hebben gewend**, waaruit blijkt dat de bij de Verdragen ingevoerde dialoog „van rechter tot rechter" springlevend is.

Opgemerkt kan worden dat in 2023 de **Duitse (94), de Bulgaarse (51), de Poolse (48), de Italiaanse (43), de Roemeense (40), de Spaanse (32) en de Belgische (30) rechterlijke instanties** het grootste aantal verzoeken om een prejudiciële beslissing hebben ingediend bij het Hof van Justitie.

Het aantal prejudiciële verwijzingen uit Polen was in 2023 het hoogst sinds deze staat twintig jaar geleden toetrad tot de Europese Unie, en het aantal verwijzingen door Bulgaarse rechterlijke instanties benaderde het recordaantal verwijzingen uit Bulgarije in 2021 (58 verzoeken).

Een soortgelijke constatering kan worden gedaan wat verzoeken om een prejudiciële beslissing uit Roemenië betreft. Met niet minder dan 40 bij het Hof van Justitie ingediende verzoeken hebben de Roemeense rechterlijke instanties zich in 2023 namelijk tot het Hof gericht met een groot aantal verwijzingen, dat eveneens doet denken aan het record dat werd bereikt in 2019, toen 49 verzoeken werden ingediend bij het Hof van Justitie.

Prejudiciële zaken die bij het Hof van Justitie aanhangig zijn gemaakt door de rechterlijke instanties van de lidstaten (2023)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Totaal
30	51	12	5	94	4	2	6	32	19	4	43	1	15	6	2	18	2	21	23	48	13	40	6	8	5	8	518

Gerecht

In de loop van 2023 heeft de hervorming van het Gerecht die voorziet in de verdubbeling van het aantal rechters (verordening 2015/2422), ten volle effect gesorteerd. Dat blijkt uit de gerechtelijke statistieken van deze rechterlijke instantie. Het Gerecht heeft 904 zaken afgedaan en er zijn 1 271 zaken aanhangig gemaakt (868 als geen rekening wordt gehouden met de reeds vermelde 404 identieke zaken die aan het einde van het jaar zijn ingediend). Daarnaast is de gemiddelde duur van de procedures nog steeds bevredigend: gemiddeld 18,2 maanden, wat wijst op een doeltreffend beheer van de zaken.

De heer Marc van der Woude, president van het Gerecht, wijst in dit verband op het volgende: „*Het Gerecht heeft in 2023 verdere stappen gezet in zijn moderniseringsproces, met name om de behandeling van de meest omvangrijke en ingewikkelde zaken te verbeteren. Deze zaken, die in het algemeen over economisch en financieel recht gaan, verdienen een proactieve en op maat gesneden aanpak, zowel wat de toewijzing van middelen als wat de planning van de werkzaamheden betreft. Dankzij deze aanpak, waarbij de vertegenwoordigers van de partijen worden betrokken, zal de procesduur kunnen worden verkort en zal gericht kunnen worden tegemoetgekomen aan de verwachtingen van de partijen.*”

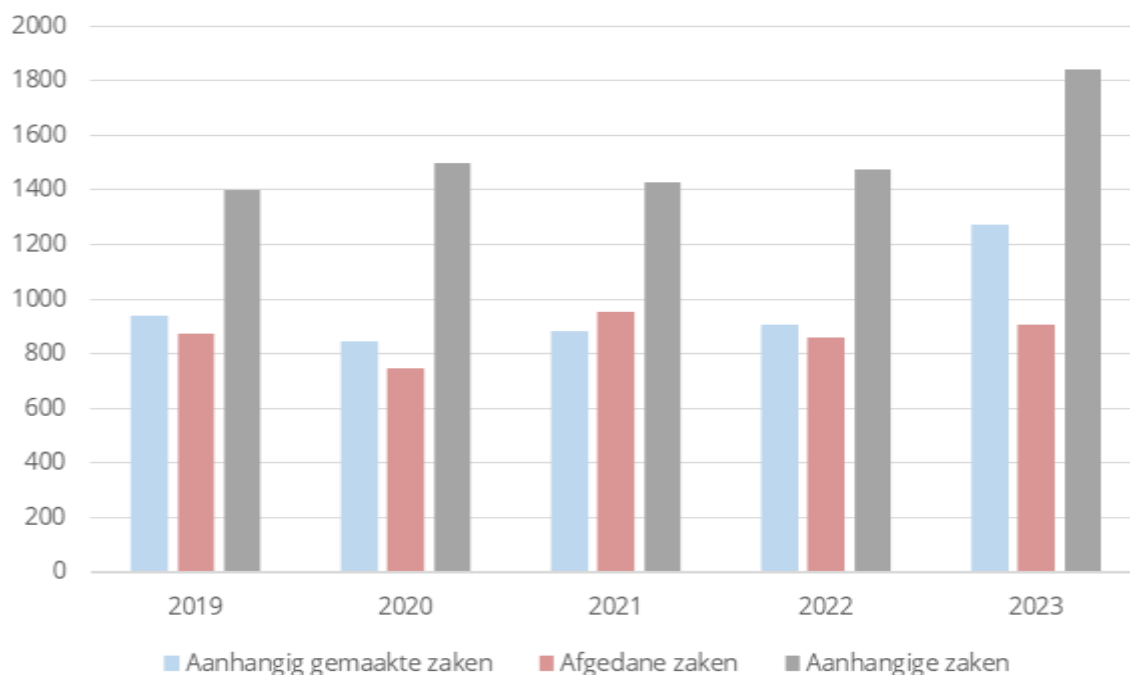
Wat betreft de onderwerpen van de aan het Gerecht voorgelegde geschillen, kan onder meer een stijging worden vastgesteld op het gebied van **intellectuele eigendom** (310 tegenover 270 in 2022) en op het gebied van het economisch en monetair beleid, onder meer het **bankrecht** (56 nieuwe zaken in 2023). Daarnaast blijven geschillen over **beperkende maatregelen** een aanzienlijk deel van de werkzaamheden van het Gerecht in beslag nemen, zij het in mindere mate dan in 2022: 63 aanhangig gemaakte zaken in 2023 tegenover 103 in 2022. De overgrote meerderheid van de nieuwe zaken op dit gebied (41 van de 63 zaken) gaat over de reeks beperkende maatregelen die de Europese Unie in 2022 in verband met het conflict tussen Rusland en Oekraïne heeft getroffen tegen natuurlijke en rechtspersonen. Tevens kan worden vastgesteld dat in 2023 een nieuw geschillencomplex over de regulering van digitale markten en diensten is ontstaan.³

Voorts wordt de stijgende trend van het aantal zaken dat wordt afgedaan door uitgebreide rechtsprekende formaties van vijf rechters bevestigd, met 123 zaken (+23 % ten opzichte van 2022), wat bijna 14 % van het totale aantal afgedane zaken vertegenwoordigt. Tevens dient te worden opgemerkt dat één zaak (T-65/18 RENV,

Venezuela/Raad, met betrekking tot beperkende maatregelen wegens de situatie in Venezuela) door het Gerecht is afgedaan in Grote kamer (15 rechters).

Bovendien heeft het Gerecht – in het vooruitzicht van zowel de gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid in bepaalde specifieke aangelegenheden als de uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen – gedurende heel 2023 werk verricht op het gebied van de noodzakelijke aanpassingen van zijn organisatie en zijn toekomstige procedurele regels.

Werkzaamheden van het Gerecht in het algemeen: aanhangig gemaakte, afgedane en aanhangige zaken (2019-2023)

Algemeen overzicht	2019	2020	2021	2022	2023
Aanhangig gemaakte zaken	939	847	882	904	1 271
Afgedane zaken	874	748	951	858	904
Aanhingige zaken	1 398	1 497	1 428	1 474	1 841

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Volg ons!

¹ Met de inschrijving van zaak T-1148/23, PAN Europe/Commissie, die is ingediend op 8 december 2023.

² Deze beroepen (T-620/23–T-1023/23) hebben betrekking op de wijziging van de vrijwillige aanvullende pensioenregeling van de leden van het Europees Parlement.

³ Drie verzoekers hebben reeds vier beroepen bij het Gerecht ingesteld om op te komen tegen besluiten die zijn vastgesteld in het kader van de procedure voor de aanwijzing als poortwachter: zaken [T-1077/23](#), Bytedance/Commissie (zie ook perscommuniqué [nr. 28/24](#)), T-1078/23, Meta/Commissie, en T-1079/23 en T-1080/23, Apple/Commissie.